

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH SƠN LA
TRƯỜNG CAO ĐẲNG SƠN LA

GIÁO TRÌNH

MÔN HỌC: THỰC HÀNH CHẨN ĐOÁN
VÀ ĐIỀU TRỊ BỆNH CHO VẬT NUÔI

NGÀNH: CHĂN NUÔI – THÚ Y
TRÌNH ĐỘ: CAO ĐẲNG

Ban hành kèm theo Quyết định số 626/QĐ-CĐSL ngày 08/09/2023 của Hiệu trưởng Trường Cao đẳng Sơn La về ban hành Chương trình đào tạo ngành/nghề Chăn nuôi - Thú y, trình độ Cao đẳng và Trung cấp

Sơn La, năm 2023

MỤC LỤC

	Trang
<u>TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN</u>	5
<u>LỜI GIỚI THIỆU</u>	6
<u>Mục 1: SỬ DỤNG VACXIN TRONG CHĂN NUÔI</u>	8
<u>Bài 1: NHẬN BIẾT CÁC LOẠI THUỐC DÙNG TRONG THÚ Y</u>	8
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	8
<u>1.1. Mục đích</u>	8
<u>1.2. Yêu cầu</u>	8
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	8
<u>2.1. Tại phòng thí nghiệm</u>	8
<u>2.2. Tại các cửa hàng thuốc thú y</u>	8
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	8
<u>3.1. Tổ chức</u>	8
<u>3.2. Thực hành</u>	9
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	9
<u>Bài 2: CÁCH PHA CHẾ MỘT SỐ DUNG DỊCH THƯỜNG DÙNG TRONG THÚ Y</u> ..	10
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	10
<u>1.1. Mục đích</u>	10
<u>1.2. Yêu cầu</u>	10
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	10
<u>2.1. Hoá chất</u>	10
<u>2.2. Dụng cụ thực hành</u>	10
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	10
<u>3.1. Tổ chức</u>	10
<u>3.2. Thực hành</u>	10
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	11
<u>Bài 3 CÁC ĐƯỜNG ĐƯA THUỐC VÀO CƠ THỂ VẬT NUÔI</u>	12
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	12
<u>1.1. Mục đích</u>	12
<u>1.2. Yêu cầu</u>	12
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	12
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	12
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	12
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	12
<u>3.1. Tổ chức</u>	12

<u>3.2. Thực hành</u>	12
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	13
<u>Mục 2: CHẨN ĐOÁN BỆNH Ở VẬT NUÔI</u>	14
<u>Bài 1: CHẨN ĐOÁN BỆNH TRUYỀN NHIỄM Ở GIA CẦM</u>	14
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	14
<u>1.1. Mục đích</u>	14
<u>1.2. Yêu cầu</u>	14
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	14
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	14
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	14
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	14
<u>3.1. Tổ chức</u>	14
<u>3.2. Thực hành</u>	14
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	15
<u>Bài 2: CHẨN ĐOÁN BỆNH TRUYỀN NHIỄM Ở LỢN</u>	16
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	16
<u>1.1. Mục đích</u>	16
<u>1.2. Yêu cầu</u>	16
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	16
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	16
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	16
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	16
<u>3.1. Tổ chức</u>	16
<u>3.2. Thực hành</u>	16
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	16
<u>Bài 3: CHẨN ĐOÁN BỆNH TRUYỀN NHIỄM Ở TRÂU BÒ</u>	17
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	17
<u>1.1. Mục đích</u>	17
<u>1.2. Yêu cầu</u>	17
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	17
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	17
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	17
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	17
<u>3.1. Tổ chức</u>	17
<u>3.2. Thực hành</u>	17
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	17
<u>Bài 4: CHẨN ĐOÁN BỆNH KÍ SINH TRÙNG</u>	18

<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	18
<u>1.1. Mục đích</u>	18
<u>1.2. Yêu cầu</u>	18
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	18
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	18
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	18
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	18
<u>3.1. Tổ chức</u>	18
<u>3.2. Thực hành</u>	18
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	19
<u>Bài 5: CHẨN ĐOÁN BỆNH NỘI KHOA</u>	20
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	20
<u>1.1. Mục đích</u>	20
<u>1.2. Yêu cầu</u>	20
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	20
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	20
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	20
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	20
<u>3.1. Tổ chức</u>	20
<u>3.2. Thực hành</u>	20
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	21
<u>Bài 6: CHẨN ĐOÁN BỆNH NGOẠI KHOA</u>	22
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	22
<u>1.1. Mục đích</u>	22
<u>1.2. Yêu cầu</u>	22
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	22
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	22
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	22
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	22
<u>3.1. Tổ chức</u>	22
<u>3.2. Thực hành</u>	22
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	22
<u>MỤC 3: SỬ DỤNG KHÁNG SINH VÀ HÓA DƯỢC TRONG ĐIỀU TRỊ BỆNH GIA SÚC, GIA CẦM</u>	23
<u>Bài 1:</u>	23
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	23
<u>1.1. Mục đích</u>	23

<u>1.2. Yêu cầu</u>	23
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	23
<u>2.2 Hoá chất</u>	23
<u>2.3. Dụng cụ thực hành</u>	23
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	23
<u>3.1. Tổ chức</u>	23
<u>3.2. Thực hành</u>	24
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	24
<u>Bài 2</u>	25
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	25
<u>1.1. Mục đích</u>	25
<u>1.2. Yêu cầu</u>	25
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	25
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	25
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	25
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	25
<u>3.1. Tổ chức</u>	25
<u>3.2. Thực hành</u>	25
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	26
<u>Bài 3: SỬ DỤNG THUỐC THÚ Y ĐIỀU TRỊ BỆNH GIA SÚC, GIA CẦM</u>	27
<u>1. Mục đích và yêu cầu</u>	27
<u>1.1. Mục đích</u>	27
<u>1.2. Yêu cầu</u>	27
<u>2. Công tác chuẩn bị</u>	27
<u>2.1. Động vật thực hành</u>	27
<u>2.2. Dụng cụ và hoá chất</u>	27
<u>3. Tổ chức thực hiện</u>	27
<u>3.1. Tổ chức</u>	27
<u>3.2. Thực hành</u>	27
<u>3.3. Nhận xét, đánh giá</u>	28
<u>TÀI LIỆU THAM KHẢO</u>	29

TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN

Tài liệu này thuộc loại sách giáo trình nên các nguồn thông tin có thể được phép dùng nguyên bản hoặc trích dùng cho các mục đích về đào tạo và tham khảo.

Mọi mục đích khác mang tính lệch lạc hoặc sử dụng với mục đích kinh doanh thiếu lành mạnh sẽ bị nghiêm cấm.

LỜI GIỚI THIỆU

Xuất phát từ nhu cầu của người học chuyên ngành Cao đẳng Chăn nuôi – Thú y, nhằm có tài liệu để giảng dạy và học tập môn học giúp học sinh, sinh viên có được những kiến thức, kỹ năng và thái độ cần thiết. Trường Cao đẳng Sơn La xây dựng giáo trình đào tạo môn học “Thực hành chẩn đoán và điều trị bệnh cho vật nuôi” áp dụng cho hệ đào tạo Cao đẳng ngành “Chăn nuôi - Thú y”.

Kết cấu của giáo trình gồm nhiều bài học, mỗi bài gồm nhiều nội dung, công việc và bước công việc tích hợp liên quan chặt chẽ với nhau nhằm hướng tới hình thành những năng lực thực hiện của người học. Vì vậy những kiến thức lý thuyết được chọn lọc và tích hợp vào công việc, mỗi công việc được trình bày dưới dạng một bài học.

Tài liệu này được viết theo từng bài và được dùng làm giáo trình cho các học sinh, sinh viên trong các khóa đào tạo hệ Cao đẳng, các giáo viên tham khảo, hoàn chỉnh để trở thành giáo trình chính thức trong hệ thống dạy nghề.

Tuy nhiên với thời gian thực hiện ngắn, điều kiện còn nhiều hạn chế, nội dung chuẩn bị của chúng tôi không thể tránh khỏi thiếu sót. Để chương trình được hoàn thiện hơn chúng tôi rất mong nhận được những đóng góp của các chuyên gia tư vấn, các đồng nghiệp. Chúng tôi xin trân trọng ghi nhận.

Xin chân thành cảm ơn!

Tham gia biên soạn:

Chủ biên: Hồ Anh Thắng

CHƯƠNG TRÌNH MÔN HỌC

Tên môn học: Thực hành chẩn đoán và điều trị bệnh cho vật nuôi

Mã môn học:

I. Vị trí, tính chất của môn học:

- Vị trí: Môn học Thực hành chẩn đoán và điều trị bệnh cho vật nuôi là môn học bắt buộc của chương trình Trung cấp Chăn nuôi – Thú y, được bố trí ngay sau khi học xong các môn học dược lý học thú y, chẩn đoán bệnh thú y, Bệnh nội khoa và ký sinh trùng thú y, Ngoại sản khoa thú y, Vi sinh vật và bệnh truyền nhiễm thú y.

- Tính chất: Môn học rèn luyện cho người học khả năng pha vaccin, sử dụng vaccin (bằng cách nhỏ mắt, mũi, miệng, tiêm dưới da, chũng màng cánh) cho các loại vật nuôi; Rèn luyện cho sinh viên khả năng chẩn đoán bệnh, sử dụng một số loại thuốc kháng sinh, các hóa dược để điều trị một số bệnh thường gặp trên vật nuôi;

II. Mục tiêu môn học:

- Về kiến thức:

+ Mô tả được cách pha vaccin, cách sử dụng vaccin để phòng bệnh cho vật nuôi.

+ Trình bày phương pháp chẩn đoán bệnh ở vật nuôi

+ Trình bày cách sử dụng một số kháng sinh và hóa dược để điều trị một số bệnh ở vật nuôi.

- Về kỹ năng:

+ Sử dụng được vaccine để phòng bệnh cho vật nuôi.

+ Có khả năng chẩn đoán một số bệnh thường gặp ở vật nuôi

+ Có khả năng sử dụng một số kháng sinh và hóa dược để điều trị một số bệnh ở vật nuôi

- Về năng lực tự chủ và trách nhiệm:

+ Có năng lực phát hiện, giải quyết vấn đề; rút ra những nguyên tắc, quy luật trong quá trình giải quyết công việc

+ Yêu ngành nghề, coi trọng uy tín và có trách nhiệm với sự phát triển của ngành nông nghiệp.

+ Có khả năng tự định hướng, thích nghi với các môi trường làm việc khác nhau.

+ Có năng lực tự học, tích lũy kiến thức, kinh nghiệm để nâng cao trình độ chuyên môn.

III. Nội dung môn học:

Mục 1: SỬ DỤNG VACCIN TRONG CHĂN NUÔI

Mục tiêu:

- Thực hiện pha và sử dụng vaccin (nhỏ mắt, mũi, miệng, tiêm dưới da, chùng màng cánh) cho vật nuôi.

Nội dung:

Bài 1:

NHẬN BIẾT CÁC LOẠI THUỐC DÙNG TRONG THÚ Y

1. Mục đích và yêu cầu

1.1. Mục đích

- Giúp học sinh củng cố lại phần kiến thức lý thuyết đã học trên lớp về các loại thuốc thường dùng trong thú y
- Biết vận dụng lý thuyết vào việc phân biệt các nhóm thuốc và từng loại thuốc cụ thể trong mỗi nhóm
- Biết chính xác các loại thuốc được phép lưu hành và không được phép lưu hành tại cơ sở sản xuất và tại các cửa hàng bán thuốc thú y
- Biết sử dụng thành thạo các loại thuốc trong quá trình điều trị bệnh cho gia súc, gia cầm

1.2. Yêu cầu

- Học sinh cần biết được các loại thuốc hiện đang lưu hành trên thị trường
- Phân loại được các nhóm thuốc và cách sử dụng từng loại thuốc cụ thể trong từng nhóm
- Thực hiện thành thạo việc phân loại thuốc tại một cửa hàng thuốc thú y cơ sở

2. Công tác chuẩn bị

2.1. Tại phòng thí nghiệm

- *Thuốc thú y thuộc các nhóm:*
 - + Thuốc chống nhiễm khuẩn: Kháng sinh, Sulfamide
 - + Thuốc tác dụng lên hệ thần kinh: Thuốc tác dụng lên hệ thần kinh trung ương, Thuốc tác dụng lên hệ thần kinh thực vật, Thuốc tác động lên đầu mút dây thần kinh cảm giác
 - + Thuốc trị ký sinh trùng: thuốc tẩy giun, thuốc tẩy sán lá, thuốc tẩy sán dây, thuốc chống cầu trùng, thuốc trị ký sinh trùng đường máu, thuốc trị ngoại ký sinh trùng
 - + Thuốc tiêu độc và khử trùng
 - + Thuốc bổ trợ: Các loại Vitamin, thuốc bổ máu, nước sinh lý, ...
 - + Thuốc điều hoà sinh sản
- *Các tài liệu có liên quan đến thuốc thú y:* Quy định các loại thuốc được phép lưu hành trên thị trường. Tranh, ảnh, tờ rơi quảng cáo các loại thuốc của cơ sở sản xuất thuốc thú y

2.2. Tại các cửa hàng thuốc thú y

Thuê một số cửa hàng thuốc thú y trên địa bàn để kiến tập (nếu có)

3. Tổ chức thực hiện

3.1. Tổ chức

- Địa điểm: Phòng thực hành chăn nuôi thú y và ngoài cơ sở
- Chia nhóm học sinh: Tùy theo số lượng học sinh để chia nhóm (mỗi nhóm

10 - 15 học sinh)

- Phân công công việc chuẩn bị phòng thí nghiệm và trực nhật cuối buổi cho từng nhóm cụ thể

3.2. Thực hành

3.2.1. Giáo viên hướng dẫn

- Giới thiệu toàn bộ các nhóm thuốc sẽ dùng trong buổi thực hành
- Cách nhận biết từng loại thuốc cụ thể trong từng nhóm
- Cách kiểm tra chất lượng và sử dụng của mỗi loại thuốc đó
- Giới thiệu các tài liệu liên quan đến thuốc thú y (các quy định về thuốc, tờ rơi quảng cáo thuốc, ...)

3.2.2. Học sinh thực hiện

- Theo dõi, ghi chép những giảng giải của giáo viên
- Tự làm theo nhóm
- Ghi kết quả: Có bao nhiêu nhóm thuốc dùng trong buổi thực hành, các loại thuốc cụ thể trong từng nhóm, cách sử dụng từng loại thuốc (liều lượng, liệu trình, cách pha chế, đường đưa thuốc vào cơ thể động vật, ...)
- Làm tường trình thực tập theo nhóm

3.3. Nhận xét, đánh giá

- Thu kết quả tường trình của mỗi nhóm
- Nhận xét về thái độ thực tập, kết quả thực hiện của mỗi nhóm